

El Col·legi Major Alfons Sala

El projecte per a la construcció d'un col·legi major que albergués els estudiants d'enginyeria a Terrassa començà a tenir forma a partir del mes de febrer de 1953, quan era alcalde Pere Matalonga i Feliu (Terrassa, 3 d'agost de 1907 — 28 de juliol de 1979). Els promotors del projecte pretenien que fos l'Estat qui es fes càrrec de sufragar les despeses de la seva construcció i que l'Ajuntament de Terrassa cedís uns terrenys localitzats entre el carrer de Colom i l'avinguda de Jacquard, que ocupaven una superfície de 2.766 m² i que estaven valorats en 963.284 pessetes. Un acord que van acceptar el Ministeri d'Educació Nacional, el 30 d'abril de 1953, i el Consell de Ministres, el 10 de juliol del mateix any.

La firma de la cessió dels terrenys per a construir-hi el Col·legi Major Alfons Sala va tenir lloc al despatx de l'alcaldia de Terrassa el 12 de setembre de 1953, i va presidir l'acte l'alcalde accidental, Josep Clapés i Targarona (Terrassa, 25 de febrer de 1909 — 25 de maig de 1995), qui, junt amb Joan Rolduà i Casals (? — Barcelona, 14 d'agost de 1979), director de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers, firmà un document que legalitzà el notari de Terrassa José Maria Sedano Arce (Burgos, 18 de gener de 1898 — ?). A aquell acte també van assistir, entre d'altres, el segon comte d'Égara, Antoni Sala i Amat (Terrassa, 2 d'agost de 1898 — Barcelona, 20 de novembre de 1968), l'enginyer Daniel Blanxart i Pedrals (Olesa de Montserrat, 23 d'agost de 1884 — Barcelona, 19 de desembre de 1965), l'industrial Josep Badrinas i Sala (Terrassa, 12 d'agost de 1892 — 17 de desembre de 1973) i els professors Eusebi Cima i Viñas (Barcelona, 1 d'octubre de 1884 — 4 de setembre de 1977) i Francesc Torrella i Niubó (Terrassa, 22 de novembre de 1920 — 20 de setembre de 2008).

Les obres del col·legi foren subhastades el 15 de setembre de 1954 i van ser adjudicades a la constructora Brull de Barcelona, que les començà aquell mateix any. Durant el mes de juny, les obres foren visitades pel que aleshores, i des de 1951, era el ministre d'Educació Nacional, Joaquín Ruíz-Giménez Cortés

(Hoyo de Manzanares, 2 d'agost de 1913 — Madrid, 27 d'agost de 2009), aprofitant que havia vingut a la ciutat per assistir als primers actes que commemoraven les bodes d'or de la creació a Espanya de la carrera d'enginyers d'indústries tèxtils. El cost de la construcció d'aquell col·legi major ascendí a sis milions de pessetes.

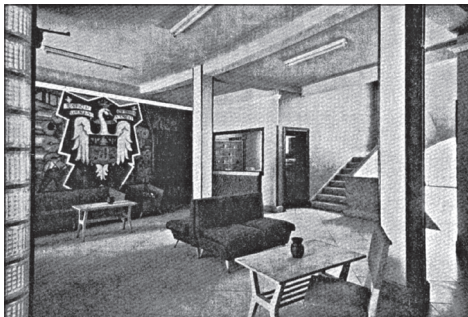
El nom escollit per a aquesta institució tenia com a objectiu retre homenatge a un dels prohoms de la ciutat, el primer comte d'Ègara, Alfons Sala i Argemí (Terrassa, 16 de juny de 1863 — Barcelona, 11 d'abril de 1945), un industrial d'idees monàrquiques que va controlar el nucli més conservador de la ciutat i que va donar forma a un moviment polític local conegut com a *salisme*.

L'edifici del col·legi tenia quatre plantes i estava rodejat de diversos camps esportius. En un nivell semisoterrat es va establir l'anomenat Hogar Universitario i, a banda i banda, les cuines amb els seus corresponents espais auxiliars: el servei de bugaderia i de planxada, així com les dependències del personal femení que atenia el funcionament del centre. A la planta baixa hi havia el vestíbul, un menjador per a dos-cents comensals i un altre, més petit, per a invitats. També s'hi trobaven els despatxos de direcció, les oficines, una sala de visites i vint-i-cinc habitacions per a estudiants. Al primer pis, una capella, una biblioteca, una aula seminari per a professors i més habitacions per als alumnes. Al segon pis, cinquanta habitacions més, un dispensari mèdic, el dormitori del director, el del capellà i els dels infermers.

Els arquitectes que van projectar l'edifici foren Eduardo Baselga Neyra (? - Madrid, 3 de febrer de 1993) i Felipe García-Escudero Torroba (Madrid, 22 de setembre de 1919 — 6 d'octubre de 1995), membres del Ministeri d'Educació Nacional, els mateixos als quals també es va encarregar el disseny de la que havia de ser l'Escola Especial d'Enginyers d'Indústries Tèxtils. El model arquitectònic plantejat per a aquell col·legi s'inscriví dins l'estètica racionalista, molt de moda al país des de la constitució del grup GATEPAC, l'octubre de 1930. Un edifici amb un joc compositiu molt esquemàtic i unitari on destacava la façana de volums curvilinis. Per a la decoració interior es va escollir una variada paleta de colors: grisos, blaus, taronges, vermells, grocs i verds, junt amb un mobiliari de línies molt austeres, neutralitzades pel color atrevit de les

seves tapisseries vermelles o verd maragda. A tot això s'afegiren dos murals firmats: un, per l'escultor i pintor Benjamín Mustieles Navarro (Monòver, 6 de juliol de 1919 — Madrid, 8 de gener de 1996), i un altre, per Juan Bautista Segarra Llamas (Xàbia, desembre de 1916 — 17 de març de 1994), que es col·locaren al vestíbul i actualment estan desapareguts.

El Col·legi Major Alfons Sala fou constituït oficialment a partir del Decret del Ministeri d'Educació Nacional del 3 de juny de 1955, encara que, des de l'octubre de 1954, ja havia començat a funcionar, i no es va inaugurar oficialment fins al 13 de juny de 1956. A la inauguració va assistir el ministre d'Educació Nacional acabat d'anomenar, el falangista Jesús Rubio García-Mina (Pamplona, 15 d'agost de 1908 — Madrid, 14 de juliol de 1976), acompanyat dels directors generals d'Ensenyament Universitari, Torcuato Fernández Miranda (Gijón, 10 de novembre de 1915 — Londres, 19 de juny de 1980); el d'Ensenyament Primari, Joaquín Tena Artigas (Madrid, 30 d'abril de 1915) i el d'Ensenyament Professional i Tècnic, Carlos María Rodríguez Valcárcel (Burgos, 19 de gener de 1914 — Madrid, 18 de novembre de 1961), que foren rebuts pel cap nacional del SEU i director del Col·legi Major Alfons Sala fins al 1965, Albert Hernández Abulí (Reus, 24 de febrer de 1930). Aprofitant l'assistència del ministre, se'l va convidar a l'Escola Industrial i a visitar els terrenys que es tenien disposats per a la construcció de la futura Escola Especial d'Enginyers i Perits de totes les cambres industrials i agrícoles. Finalment, el col·legi fou beneït pel doctor Josep Castellort i Soubeyre (Igualada, 21 de març de 1899 — Astorga, 18 d'agost de 1960). Com era costum, tots els actes van anar acompanyats de diversos discursos i, una vegada acabats els cerimonials, s'oferí un dinar al Gran Casino.

Vestíbul del Col·legi Major Alfons Sala. Imatge reproduïda en el Butlletí de la Cambra Oficial de Comerç de Terrassa, n. 57, juliol-agost de 1956.

El Col·legi oferia 115 places i, per poder-hi ingressar, es requeria estar matriculat a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials o

Façana principal de l'antic Col·legi Major Alfons Sala, situada al xamfrà del carrer de Colom i de l'avinguda de Jacquard.

a l'Escola d'Enginyeria Tècnica de Terrassa. La mensualitat que pagaven els alumnes, 3.200 pessetes, els donava dret als següents serveis: habitació, menjar, dutxes, calefacció i atenció mèdica. També gaudien d'atencions de caràcter formatiu o cultural: teatre, audicions musicals, seminaris i cicles de conferències sobre temes molt variats, classes d'anglès i de francès i, a partir del novembre de 1961, sessions de cineclub. També s'organitzaven activitats esportives: bàsquet, futbol i natació. L'assistència espiritual corria a càrrec del reverend Adolf Roger i García (Barcelona, 11 de juliol de 1886 – 10 de febrer de 1966), escolapi, assessor religiós de les FET i de les JONS, del Sindicat Espanyol Universitari i professor de les Escoles de Perits Industrials i Especial d'Enginyers d'Indústries Tèxtils.

Durant molts anys l'edifici va tenir la funció per a la qual es va construir, fins que la demanda va anar decaient i es va procedir al seu tancament definitiu l'any 1978. Dos anys després, l'Ajuntament aconseguí que la Universitat de Barcelona cedís l'edifici per habilitar-lo com a nova seu de l'Escola d'Arts Aplicades i Oficis Artístics, dirigida per l'escultor Ferran Bach-Esteve i Massaneda (Sant Pau de Fenollet, 22 de gener de 1929 — Terrassa, 9 de març de 1992). Atès el canvi de funció, es va col·locar a la façana una placa que, encapçalada per l'escut de Terrassa, contenia la següent inscripció: «Aquest edifici fou construït l'any 1956 per a Colegio Mayor Alfonso Sala. El 15 de setembre de l'any 1980 es destina a Escola Municipal d'Arts Aplicades i Oficis Artístics». Posteriorment, durant el juliol del 1995, quan l'Escola d'Arts Aplicades fou traslladada al Vapor Universitari, l'edifici es destinà com a seu de les oficines de Direcció de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Ana Fernández Álvarez
campanadas@telefonica.net